

РОЗСЛІДУВАННЯ НЕЗАКОННОЇ ЛІКУВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРІ НАДАННЯ КОСМЕТОЛОГІЧНИХ ПОСЛУГ: ОСОБЛИВОСТІ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ ТА ПІДРОЗДІЛІВ

Сарібекаєн Юлія Артурівна

*аспірант кафедри криміналістики та судової медицини
Національна академія внутрішніх справ
м. Київ, Україна*

Косметологічна діяльність з кожним днем набуває більшої популярності. Зокрема, це зумовлено доступністю. Сьогодні кожен бажаючий має змогу відкрити власний кабінет (орендувати місце або навіть приймати клієнтів вдома) та надавати широкий спектр косметологічних процедур. Проте постає питання: наскільки це законно? Сьогодні не існує жодних обмежень, а це означає, що людина, закінчивши короткочасні курси, не маючи при цьому медичної освіти, може виконувати ін'єкційні послуги, які можуть викликати серйозні наслідки для здоров'я людини. Так, вже зафіксовані десятки фактів завдання шкоди пацієнтам некваліфікованими косметологами.

Отже, розслідування незаконної лікувальної діяльності у сфері надання косметологічних послуг є актуальним та важливим напрямом у забезпеченні безпеки громадян та захисту їхніх прав від дій недобросовісних спеціалістів. Для ефективного розслідування кримінальних правопорушень, зокрема й у сфері незаконної косметології, слідчий потребує чіткої, швидкої та якісної взаємодії з різними державними органами та підрозділами.

Взаємодія слідчого з іншими органами та підрозділами під час розслідування незаконної лікувальної діяльності у сфері надання косметологічних послуг є складним і багатостороннім процесом. Ця діяльність охоплює як правоохоронні, так й інші компетентні державні органи та підрозділи. Основними завданнями слідчого у цьому випадку є забезпечення ефективного збирання доказів, виявлення порушників, а також притягнення винних осіб до відповідальності.

У ході нашої роботи ми проаналізували ряд наукових робіт, зокрема дослідження Стецьк Б. В., яке присвячене методиці розслідування незаконної лікувальної діяльності. Так, під час дослідження нею були встановлені наступні дані. Слідчий під час розслідування незаконної лікувальної діяльності повинен взаємодіяти з: оперативними працівниками – 88,8%; прокурором – 66,5%; начальником слідчого відділення – 56,3; працівниками міністерства охорони здоров'я – 72,9%;

працівниками Міністерства освіти і науки – 73,8%; працівниками засобів масової інформації – 55,4%; співробітниками експертних установ – 87,3%; іншими представниками – 19,9% [1, с. 107].

Отже, пропонуємо розглянути деякі принципи взаємодії слідчого з іншими органами та підрозділами під час розслідування кримінальних правопорушень у сфері незаконної косметології.

Одним із ключових елементів розслідування правопорушень у сфері незаконної косметології є проведення експертних досліджень. Згідно з Кримінальним процесуальним кодексом України експертиза проводиться експертною установою, експертом або експертами, яких залучають сторони кримінального провадження або слідчий суддя за клопотанням сторони захисту, якщо для з'ясування обставин, що мають значення для кримінального провадження, необхідні спеціальні знання [2].

У свою чергу, слідчий може співпрацювати з судово-медичними експертами, щоб отримати висновки щодо якості препаратів, які використовуються (або вже були використані) в косметологічних процедурах, а також встановити можливу шкоду, заподіяну здоров'ю клієнтів. Наприклад, хімічна експертиза може виявити небезпечні речовини у використовуваних препаратах, що свідчатиме про порушення стандартів безпеки.

Зокрема, при необхідності проаналізувати конкретні методи лікування або порядок процедури виникає потреба залучити спеціалістів з відповідними знаннями, а саме медичних працівників у сфері косметології та дерматології. Такі експерти зможуть точно та швидко визначити відповідність послуг стандартам медичної етики та безпеки, що є важливим для встановлення та доведення факту незаконної косметологічної діяльності.

Крім цього, слідчий може звертатися до медичних установ з метою отримання інформації стосовно потерпілих осіб. У більшості випадків, якщо була завдана шкода здоров'ю, потерпілі особи звертаються до кваліфікованих медичних працівників. Таким чином, медичні заклади можуть надати документацію, що підтверджує наявність травм, алергічних реакцій чи інших негативних наслідків, спричинених косметологічними послугами.

Також одними із органів, з якими співпрацюють слідчі під час розслідування, є установи Міністерства охорони здоров'я, а також інші органи, які мають повноваження на видачу відповідних ліцензій та проведення перевірок. Від таких суб'єктів правоохоронні органи можуть отримати інформацію стосовно законності діяльності конкретного спеціаліста, а саме чи має косметолог ліцензію на заняття медичною практикою.

Залучення таких установ є безумовно важливим, оскільки дозволяє швидко отримати підтвердження факту незаконного надання послуг. Крім цього, можуть бути запроваджені спільні перевірки, які також дозволяють встановити факти відсутності кваліфікації чи документів у підозрюваних осіб.

Не менш значущим є взаємодія з громадськістю та безпосередньо з потерпілими особами. У випадках, які стосуються незаконної косметології, важливо встановити коло потенційних потерпілих осіб (клієнтів/пацієнтів), отримати від них свідчення та інші докази, що можуть свідчити про незаконну діяльність косметолога. У свою чергу, залучення громадськості через звернення до населення або роз'яснення ризиків може допомогти виявити більше фактів правопорушень, встановити інших постраждалих, а також це може сприяти зменшенню кількості таких випадків шляхом підвищення суспільної обізнаності стосовно зазначеної проблеми.

Таким чином, ми можемо зробити висновок, що розслідування незаконної лікувальної діяльності у сфері надання косметологічних послуг потребує постійної та налагодженої взаємодії слідчого з медичними, експертними установами та органами, що здійснюють контроль у сфері охорони здоров'я. Спільна робота цих органів сприяє оперативному виявленню фактів правопорушень та швидкому збору необхідних доказів.

Зокрема, на нашу думку, необхідно розробити нові методичні рекомендації щодо взаємодії під час розслідування незаконної косметології, враховуючи практику останніх років і найбільш суттєві зміни у зазначеній діяльності. Це допоможе оптимізувати слідчі дії та захистити права громадян, які сьогодні прагнуть отримати якісні та безпечні косметологічні послуги.

Література:

1. Стецик Б. В. Методика розслідування незаконної лікувальної діяльності : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 / Б. В. Стецик. Львів, 2016. 245 с.

2. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13 квітня 2012 р. № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>